

ЗАХТЕВ
ЗА ДАВАЊЕ САГЛАСНОСТИ НА ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОЈ
ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

Шифра за идентификацију дисертације _____
Шифра УДК (бројчано) _____ -

Веб адреса на којој се налази извештај Комисије о урађеној докторској дисертацији:
www.filum.kg.ac.rs

СТРУЧНОМ ВЕЋУ ЗА ДРУШТВЕНО-ХУМАНИСТИЧКЕ НАУКЕ
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

Молим да у складу са чл. 30 Закона о високом образовању и чл. 48 Статута Универзитета дате сагласност на извештај комисије о урађеној докторској дисертацији:

Назив дисертације: **ПЕРЦЕПЦИЈА И ПРОДУКЦИЈА КОНСОНАНТСКОГ СИСТЕМА У ЕНГЛЕСКО-СРПСКОЈ МЕЂУЈЕЗИЧКОЈ ФОНОЛОГИЈИ**

Научна област УДК (текст): филологија; англистичка лингвистика; лингвистичка фонетика; примењена лингвистика; методика наставе енглеског као страног језика

Ментор:

др Татјана Пауновић, редовни професор Филозофског факултета Универзитета у Нишу, ужа научна област *Англистичка лингвистика*.

Састав комисије за оцену дисертације:

1. Проф. др Биљана Чубровић, ванредни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду, ужа научна област *Англистика* - председник комисије;
2. Проф. др Маја Марковић, ванредни професор Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду, ужа научна област *Англистика*, члан комисије;
3. Проф. др Милош Ковачевић, редовни професор Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу (уже научне области *Теоријске лингвистичке дисциплине и Савремени српски језик*).

Комисија за одбрану докторске дисертације:

1. Проф. др Биљана Чубровић, ванредни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду, ужа научна област *Англистика* - председник комисије;
2. Проф. др Маја Марковић, ванредни професор Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду, ужа научна област *Англистика*, члан комисије;
3. Проф. др Милош Ковачевић, редовни професор Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу (уже научне области *Теоријске лингвистичке дисциплине и Савремени српски језик*).

Главни допринос дисертације (текст до 100 речи)

Докторска дисертација Данице М. Јеротијевић Тишме значајно доприноси разумевању процеса фонетско-фонолошког усвајања консонантског система код српских говорника који уче енглески као страни језик. Дисертација је одлично теоријски утемељена, за основу емпиријског истраживања изабрани су актуелни теоријски модели, а само истраживање методолошки је прецизно конципирано, и врло темељно и педантно спроведено тестовима идентификације и дискриминације у домену перцепције, а акустичком анализом снимљене продукције. Истраживање је показало да је развој међујезичког фонолошког система веома комплексан процес на који утичу бројни фактори, од којих је интерференција матерњег језика један од најзначајнијих, јер

условљава и перцепцију и продукцију консонаната.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме и име кандидата: **Даница М. Јеротијевић Тишма**

Назив завршеног факултета: **Филолошко-уметнички факултет Универзитета у Крагујевцу**

Одсек, група, смер: *Енглески језик и књижевност*

Година дипломирања: **2009.**

Назив завршеног мастер програма *Мастер студије енглеског језика и књижевности*

Назив факултета: **Филолошки факултет, Универзитет у Београду,**

Година дипломирања: **2011.**

Назив докторског студијског програма: **Докторске студије - Наука о језику**

Научно подручје: **Филолошке науке**

Година одбране: **2017.**

Факултет и место: **Филолошко-уметнички факултет Универзитета у Крагујевцу**

Број публикованих радова: 33 (8 најрелевантнијих: 2 M24, 3 M51, 3 M14)

Danica Jerotijević Tišma, Serbian EFL Teachers and Learners' Attitudes to Peer Assessment and the Comparison of Teacher and Peer Speaking Assessment Scores. *Nastava i vaspitanje*. LXV 2/2016. UDK - 371.26-057.874 371.3::811.111 ISSN 0547-3330 COBISS.SR-ID 6026754 DOI: 10.5937/nasvas1602379J. Pedagoško društvo Srbije, Beograd. 379-393. **M24**

Danica Jerotijević Tišma, Improving Listening Comprehension Skills Relying on Metacognitive Strategies – Focus on Vocabulary and Specific L2 Instruction. *Zbornik Instituta za pedagoška istraživanja*. 48/2. Институт за педагошка истраживања, Београд. 2016. 301–320. ISSN 0579-6431 УДК 371.3::811.111 159.922.72.072-057.874(497.11) 37.02-057.874 COBISS.SR-ID 228350220 DOI: 10.2298/ZIPI1602301J **M24**

Danica Jerotijević Tišma, The Perception and Production of English Intonation by Serbian EFL Learners: the Effect of Audio-visual Training and Explicit Instruction, *Radovi Filozofskog fakulteta*, br. 17, ISSN 1512-5858, COBISS.BH-ID 7948294, UDK 811.111'243, DOI 10.7251/RAD1715221J, Univerzitet u Istočnom Sarajevu, 221-241, Pale 2015. **M51**

Danica Jerotijević, „The Auditory Distance Model in the Acquisition of Interdental Fricatives: An Example of Serbian Interlanguage Phonology“, *Radovi filozofskog fakulteta*, br. 15., knjiga 1, ISSN 1512-5858, UDK 811.111'243:811.163.41'34 DOI 10.7251/RFFP15131285J, COBISS.BH-ID 7948294, Filozofski fakultet Pale, Univerzitet u Istočnom Sarajevu, 2013., 285-299. **M51**

Danica Jerotijević Tišma, „Problem prevođenja okazionalizama sa engleskog na srpski jezik“, *Radovi filozofskog fakulteta*, UDK 811.111'373.45, DOI 10.7251/RFFP16141537J, ISSN 1512-5858, COBISS.BH-ID 7948294, Filozofski fakultet, Univerzitet u Istočnom Sarajevu, 2014., 537-554. **M51**

Danica Jerotijević Tišma, „Uticaj transfera, individualnih sklonosti i vrsta testova na usvajanje engleskih nazala kod srpskih učenika“, *Zbornik radova sa naučnog skupa Jezik, književnost, umetnost, održanog 24-25. oktobra, 2014.*, Filološko-umetnički fakultet, Univerzitet u Kragujevcu, 2015., 811.111-057.874(497.11) 811.111'355, ISBN 978-86-85991-79-0, COBISS.SR-ID 218279692, 417-432. **M14**

Danica Jerotijević Tišma, „Mondigrini i englesko-srpska međujezička percepcija“, *Zbornik radova sa VIII međunarodnog naučnog skupa Srpski jezik, književnost umetnost održanog 25-26. oktobra, 2013.*, 371.333::811.111(497.11)Kragujevac) 811.111'342.2, ISBN 978-86-85991-64-6, COBISS.SR-ID 210700300, Filološko-umetnički fakultet, Univerzitet u Kragujevcu, 2014. 421-432. **M14**

Danica Jerotijević Tišma, Investigating the Time Factor in the Acquisition of English Word Stress Patterns by Serbian EFL Learners, *Zbornik radova sa konferencije Jezik, književnost, vreme,*

održane 22-23. aprila 2016., ISBN 978-86-7379-446-4, COBISS.SR-ID 222937612, UDC
811.111'342.8:371.3, Departman za anglistiku, Filozofski fakultet, Univerzitet u Nišu, 431-444,
Niš 2017. M14

Назив и седиште организације у којој је кандидат запослен: **Филолошко-уметнички
факултет Универзитета у Крагујевцу**
Радно место: асистент

**ПОТВРЂУЈЕМО ДА КАНДИДАТ ИСПУЊАВА УСЛОВЕ УТВРЂЕНЕ ЧЛ. 30 ЗАКОНА
О ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ И ЧЛ. _____ СТАТУТА УНИВЕРЗИТЕТА
У КРАГУЈЕВЦУ**

У прилогу вам достављамо: - Извештај комисије о оцени урађене докторске дисертације;
- Одлуку научно-наставног већа факултета о прихватању
извештаја комисије о урађеној докторској дисертацији

Крагујевац
(место и датум)
12. 9. 2017. год.

ДЕКАН _____ ФАКУЛТЕТ

ПРИМЉЕНО: 12. 9. 2017.			
Орг. јед.	Број	Датум	Вредност
01	3207		

**НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ ОДСЕКА ЗА ФИЛОЛОГИЈУ
ФИЛОЛОШКО-УМЕТНИЧКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ**

Веће за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу, на основу члана 48. Статута Универзитета у Крагујевцу (број II-01-153 од 28.02.2017. године – пречишћен текст), члана 14. Правилника о пријави, изради и одбрани докторске дисертације, докторског уметничког пројекта (број III-01-749/21 од 29.09.2016. године) и Одлуке о изменама и допунама Правилника о пријави, изради и одбрани докторске дисертације, докторског уметничког пројекта (број III-01-43/10 26.01.2017. године), чланова 42 и 43 Став 1 Пословника о раду Већа Универзитета у Крагујевцу (број III-01-188 од 07.03. 2016. године – пречишћен текст), а на основу предлога Наставно-научног већа Одсека за филологију Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу, Одлука број 01-1055 од 28.03.2017. године, на седници одржаној 12.07.2017. године донело је одлуку број 01/2714 о именовању Комисије (1. др Биљана Чубровић, ванредни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду; 2. др Маја Марковић, ванредни професор Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду, 3. др Милош Ковачевић, редовни професор Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу;) за оцену и одбрану докторске дисертације Данице Јеротијевић Тишма под називом *Перцепција и продукција консонантског система у енглеско-српској међујезичкој фонологији*.

Задовољство нам је да Наставно-научном већу Одсека за филологију Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу поднесемо следећи

ИЗВЕШТАЈ

I Опис докторске дисертације

Докторска дисертација кандидаткиње Данице Јеротијевић Тишма написана је на српском језику и састоји се од 469 страница текста (у стандардном формату, величина слова 12, проред 1,5), подељеног у 6 главних поглавља и више потпоглавља и одељака, праћених прегледом коришћене литературе (стр. 423-454) која обухвата 707 јединица и укључује не само најрелевантније публикације у домену испитивања консонаната, већ и релевантне радове који се баве различитим аспектима развоја фонетско-фонолошког система у учењу страног језика.

Шест прилога (стр. 455-470) дају комплетан увид у инструменте коришћене у емпиријском истраживању, од упитника за прибављање података о испитаницима и њиховим ставовима (прилог 1), преко тестова фонемске идентификације и дискриминације (прилози 2 и 3), материјала за снимање у испитивању продукције код изолованих речи и при читању пасуса (прилози 4 и 5), и, коначно, питања коришћених у полуструктурисаном интервјуу (прилог 6).

На почетку докторске дисертације дат је **сажетац** на српском и енглеском језику, као и листа коришћених скраћеница и симбола фонетске нотације, списак слика (137 слика и

илустрација), списак табела (78 табела које приказују емпиријске податке) и списак графикана (5 графичких приказа квантитативних података) представљених у раду.

Главни део тезе структурисан је уобичајено, најпре кроз теоријски а затим емпиријски део рада, по следећим поглављима: **1. Увод** (стр. 30 – 35); **2. Теоријске поставке дисертације** (стр. 36 – 169); **3. Емпиријско истраживање** (стр. 170 – 189); **4. Резултати истраживања** (стр. 190 – 399); **5. Дискусија о резултатима истраживања** (стр. 400 - 416); и **6. Закључак** (стр. 417 – 422). Поглавље 7 чини списак коришћене литературе, а поглавље 8 чине прилози.

У **Уводу**, кандидаткиња дефинише предмет и циљ истраживања, смешта своје истраживање у контекст шире области фонетско-фонолошког развоја, наводи истраживачка питања на којима почива емпиријско истраживање, и укратко описује структуру дисертације.

Дисертација се бави испитивањем перцепције и продукције консонаната у енглеско-српском међујезичком систему, код испитаника чији је матењи језик српски, а који уче енглески као страни језик на терцијарном нивоу. Истраживање перцепције подразумева испитивање тачности идентификације и дискриминације енглеских консонаната у различитим фонетским контекстима, те могући утицај контекста на успешно препознавање и разликовање консонаната. Испитивање продукције консонаната засновано је на акустичкој анализи снимљеног говора испитаника у три различита типа говорних ситуација – читање изолованих речи, читање параграфа, и слободан говор (интервју). Поред испитивања разлика у продукцији испитаника у три типа ситуација, њихова продукција упоређена је са изговором изворних говорника енглеског језика, са циљем да се подробно анализирају акустичко-артикулаторне карактеристике енглеских консонаната у међујезичком систему српских испитаника. *Циљ* истраживања био је, дакле, испитати способност студената да тачно перцепирају и адекватно произведу консонанте у енглеском језику, испитати могући утицај фактора као што су фонетско окружење и тип говорне ситуације (тип задатка), као и утицај матерњег језика, могућу појаву диференцијалне супституције и најчешће супституенте, те, коначно, и однос перцепције и продукције консонаната. Поред тога, циљ је био утврдити и да ли изабрани теоријски модели, *Модел перцептивне асимилације* (Best 1994) и *Модел учења говора* (Flege 1995), у потпуности предвиђају тачност перцепције и адекватност продукције, као и да ли предвиђају могуће проблематичне контрасте.

У **поглављу 2** представљен је теоријски оквир истраживања. Полазећи од одељка у коме дефинише међујезичку фонологију, појам међујезика и његов значај у учењу и настави страног језика, кандидаткиња објашњава појмове разговетности и тачности који се често наводе као исходи учења изговора у страном језику, а осврће се и на моделе у настави изговора, посебно у српском наставном контексту, уз поглед на разлике и сличности између два главна варијетета енглеског језика, британски и амерички. У наредном одељку она разматра феномен страног нагласка, као и утицај битних фактора који условљавају успех ученика у учењу изговора, првенствено године старости, критични период за усвајање гласова страног језика, представљајући релевантне појмове као што је изговор сличан изговору изворних говорника и феномен фосилизације изговора. Релевантним факторима који утичу на фонетско-фонолошки развој у страном језику, лингвистичким и ванлингвистичким, посвећен је наредни одељак овог поглавља. Кандидаткиња дефинише

појам интерференције матерњег језика односно језичког трансфера, и представља хипотезу контрастивне анализе, међуутицај матерњег и страног језика, као и факторе као што су формалност говорног стила, фонетско окружење али и афективни и индивидуални фактори ученика. Представивши подробно главне теорије о усвајању фонолошког система, од бихејвиористичких до савремених, као што је Теорија оптималности, у наредном делу овог поглавља она описује два модела која је изабрала за теоријски оквир свог емпиријског истраживања – *Модел перцептивне асимилације* и *Модел учења говора*, те даје преглед досадашњих истраживања у оквиру ова два теоријска модела. Коначно, представљене су теорије перцепције говора, главне карактеристике артикулације, те могућности за унапређивање перцепције и продукције говора, као и досадашња истраживања консонаната код ученика енглеског као страног језика који су изворни говорници различитих језика, као и слична истраживања са српским изворним говорницима. Ово поглавље закључено је подробним упоредним описом консонанских система енглеског и српског језика, уз осврт на теорију дистинктивних обележја, алофонске варијације и алтернације у везаном говору, те акустичке карактеристике свих група консонаната у оба језика.

Сваки од описаних одељака садржи резиме главних информација и идеја на крају одељка, што знатно олакшава праћење компликоване материје представљене у теоријском делу дисертације.

У поглављу 3 кандидаткиња описује спроведено емпиријско истраживање, полазећи од подробнијег објашњења предмета и циља истраживања, аналитичког представљања истраживачких питања и детаљног описа популације испитаника који су учествовали у истраживању. Она затим детаљно представља комплексну методологију истраживања, најпре у домену тестирања перцепције, односно идентификације и дискриминације консонаната, а затим у делу у коме је испитивана продукција консонаната, читањем листе речи, читањем пасуса и у слободном говору у интервјуу. Кандидаткиња даје јасан опис процедура у свим деловима истраживања, и описује поступак анализе различитих података, који је у испитивању перцепције подразумевао статистичку анализу квантитативних података добијених на спроведеним тестовима, а у испитивању продукције акустичку анализу снимљеног говора испитаника у домену различитих релевантних акустичких параметара одабраних на основу фонетске литературе и досадашњих истраживања, транскрипцију и анотацију снимака, и коначно такође статистичку обраду добијених података. Посебно треба истаћи подробен опис процедуре, инструмента и критеријума који су коришћени за сакупљање података о испитаницима, где кандидаткиња нуди детаљну анализу података о испитаницима, њихових искустава са наставом изговора у претходном школовању, као и њихових ставова о значају изговора и могућим проблемима у успешном усвајању изговора у страном језику.

У поглављу 4 кандидаткиња представља резултате истраживања, најпре у домену перцепције, где засебно коментарише резултате теста фонемске идентификације и дискриминације, затим пореди резултате два теста и нуди тумачење својих резултата у поређењу са ранијим истраживањима. Резултате продукције испитаника она представља засебно за сваку групу консонаната (плозиве, фрикативе, африкате, назале и апроксиманте), и, што је посебно значајно, сумира квантификацију диференцијалне супституције консонаната у енглеско-српском међујезичком систему испитаника, посебно интерденталних

фрикатива, звучног лабиоденталног фрикатива, веларног назала и лабио-веларног апроксиманта, посебно тешких за српске ученике енглеског језика.

Резултати спроведеног истраживања показали су, са једне стране, да постоји значајна разлика у успешности испитаника у зависности од типа задатка (идентификација или дискриминација), код готово свих група консонаната (осим африката), што је у складу са резултатима претходних истраживања. Међутим, фонетски контекст показао се значајнијим фактором од типа задатка, а испитаници циљне консонанте лакше препознају у иницијалним и финалним позицијама. Кандидаткиња закључује да на перцепцију консонаната утиче садејство комплексних фонетских и фонолошких специфичности матерњег и страног језика.

У домену продукције, кандидаткиња засебно нуди могуће тумачење резултата за сваку групу консонаната, имајући у виду веома разноврсне акустичке параметре који су посматрани и анализирани за различите типове консонаната, резимирајући главне закључке након сваког одељка. Код плозива, где су посматрани параметри време наступа звучности, трајање оклузије и интензитет експлозије, трајање претходног вокала, и формантске транзиције, утврђено је да је асимилација преовлађујући начин реализације циљних фонема и њихових алофонских варијанти, а интерференција матерњег језика манифестује се као страни нагласак. Код фрикатива, где су посматрани параметри трајање и интензитет фрикационог шума, дистрибуција шума у спектру, тежиште спектра, распршеност спектра, нагиб и истакнутост амплитуде, трајање претходног вокала, и формантске транзиције, резултати су показали значајан утицај интерференције матерњег језика као доминантног фактора, те да проблем представљају не само фрикативи слични матерњим, (/v/ /s/ /z/ /ʒ/ /ʃ/), већ и нови гласови попут интерденталних /ð/ и /θ/. Код африката, где су посматрани параметри интензитет експлозије и трајање шума, као и трајање претходног вокала, мада су испитаници, у складу са предвиђањем *Модела перцептивне асимилације*, били изузетно успешни и у идентификацији и у дискриминацији ових консонаната, у продукцији су углавном мапирали енглеске африкате на српске, и нису могли да произведу адекватан фонетски кватитет африката. Кандидаткиња истиче да ови резултати показују да тачна перцепција не води нужно тачној продукцији, већ на продукцију утиче низ фактора, како фонетских, тако и индивидуалних.

Код назала, где су посматрани параметри распоред и фреквенција форманата, формантске транзиције, присуство антиформаната, и трајање назала, резултати су показали да је код веларног назала, упркос томе што постоји као алофон у српском консонантном систему, била доминантна супституција алвеоларним назалом, нарочито са смањењем формалности задатка. Коначно, код апроксиманата, где су посматрани параметри распоред и фреквенција форманата, и коад латерала, присуство антиформаната, резултати су показали да се они мапирају на најприближније варијанте из матерњег фонолошког инвентара, односно, да је интерференција матерњег језика доминантан лингвистички фактор који обликује њихову продукцију. Тако су, на пример, под утицајем матерњег језика, српски испитаници лабио-веларни апроксимант често реализовали као српско лабиодентално [v]. Најчешћи су, према представљеним резултатима, били супституенти за интерденталне фрикативе, звучни лабиодентални фрикатив, веларни назал и лабиовеларни апроксимант.

У поглављу 5 ауторка даје општу дискусију о својим резултатима. Она истиче да је диференцијална супституција најчешћа стратегија у савладавању тешкоћа при изговору енглеских консонаната код српских ученика, који у највећој мери супституишу

интерденталне фрикативе и веларни назал, а затим звучни лабиодентални фрикатив и лабио-веларни апроксимант. Интердентални фрикативи замењују се денталним/алвеоларним пловивима, ређе лабиоденталним фрикативима и хиперкоригованим денталним сибилантима; веларни назал мења се комбинацијом алвеоларни назал + веларни пловив, док код [w] и [v] наилазимо на међусобну заменљивост, као и на замену српском варијантом лабиоденталног сонанта [v]. Кандидаткиња стога закључује да се углавном замењују гласови којих нема у матерњем фонолошком инвентару, нови гласови, а да је замена сличних гласова често резултат хиперкорекције. Супституција, уметање и елидирање јављају се као најчешће стратегије пренебрегавања потешкоћа у изговору, о чему сведоче и студије на другим језицима.

Проблеме у продукцији консонаната испитаници су показали како на фонолошком, фонемском, тако и на фонетском, алофонском нивоу. На пример, код пловива су испитаници показали велике варијације у погледу времена наступа звучности, које се показало краће код беззвучних, а дуже код звучних пловива, док је и оклузија значајно дужа код српских испитаника у свим говорним стиловима. Велику варијабилност показали су и у продукцији фрикатива, како оних који су слични у енглеском и српском језику (звучни лабиодентални, алвеоларни, посталвеоларни) тако и код нових (интердентални). На фонетском нивоу, проблеми у реализацији аспирације, веларизације и обезвучавања како иницијалних, тако и финалних опструената код већине испитаника сведоче о потешкоћама при адекватној продукцији фонетских својстава консонаната.

Конечно, важан закључак је да између перцепције и продукције енглеских консонаната код српских говорника постоји снажна међузависност, те да су већа одступања у тачности перцепције систематски праћена већим одступањима у тачности продукције, у складу са претпоставкама *Модела учења говора* (Flege 1995), и у складу са резултатима бројних ранијих истраживања (Flege 1991; Schmidt, Flege 1995; Flege et al. 1999; Hancin-Bhatt 2000).

У **закључном поглављу 6**, кандидаткиња изводи опште закључке на темељу резултата истраживања а у вези са изабраним теоријским моделима. Висока варијабилност карактерише међујезички консонантски систем испитаника, а међувредности већине посматраних фонетских параметара сведоче о апроксимативности међујезичког система испитаника, који, у већини случајева, нису успели да формирају фонолошке категорије или фонетска својства консонаната која би приближила њихов изговор изворним говорницима.

На крају, како је уобичајено, кандидаткиња описује потенцијалне недостатке и ограничења свог истраживања и наводи могуће правце даљег истраживања своје теме. Посебно треба истаћи значајне педагошке импликације које кандидаткиња нуди на основу свог истраживања, које повезују њену научну анализу са наставом енглеског као страног језика.

II Оцена испуњености обима и квалитета у односу на пријављену тему

Докторска дисертација Данице Јеротијевић Тишма *Перцепција и продукција консонантског система у енглеско-српској међујезичкој фонологији* урађена је у потпуности у складу са пријављеном темом. Изабрана је тешка, комплексна а важна и недовољно истражена тема истраживања, а спроведено емпиријско истраживање је обимно и обухватно, што је омогућило кандидаткињи да интерпретацијом добијених резултата

одговори на постављена истраживачка питања, и понуди могуће тумачење резултата у светлу изабраних теоријских модела. Дисертација садржи све неопходне елементе и испуњава методолошке захтеве истраживања у домену фонетике, примењене лингвистике и учења енглеског као страног језика.

III Значај и допринос докторске дисертације са становишта актуелног стања у одређеној научној области и оцена њене оригиналности

Докторска дисертација кандидаткиње Данице Јеротијевић Тишма представља веома обимно, детаљно и темељно испитивање једне важне а у нешем контексту недовољно истражене теме, што је највероватније последица комплексности и захтевности предмета истраживања, и самим тим сведочи о значају и доприносу ове докторске тезе, која нуди нове и потребне емпиријске податке, детаљну анализу и интерпретацију података, и значајан увид у процес усвајања фонетско-фонолошких карактеристика консонантског система енглеског као страног језика.

У теоријском смислу, значајно је и то што је кандидаткиња тестирала два теоријска модела на новим емпиријским подацима, који су у великој мери потврдили претпоставке оба модела, мада су указали и на комплексан утицај различитих фактора на усвајање консонантског система у међујезику ученика страног језика, као и на потребу за даљим истраживањима у овој области. Чињеница да је истраживање смештено у контекст учења/ усвајања страног језика чини спроведено испитивање још сложенијим, а допринос тезе значајним и у педагошком смислу.

IV Научни резултати докторске дисертације, примењивост и корисност резултата у теорији и пракси и начин презентовања резултата у научној јавности

Запажања и закључци које је кандидаткиња донела на основу резултата истраживања представљени су веома темељно, јасно и прегледно. Добијени резултати дају запажен допринос разумевању процеса развоја међујезика код српских ученика енглеског као страног језика, односно усвајања енглеског консонантског система.

Будући да се бави контекстом учења страног језика, посебно су значајне педагошке импликације истраживања које кандидаткиња наводи, јер резултати њеног истраживања могу значајно допринети унапређењу наставе у домену изговора у енглеском као страном језику.

V Преглед остварених резултата рада кандидата у одређеној научној области

Даница Јеротијевић Тишма до сада је објавила укупно 33 научна рада, а представила је своје радове на 29 научних скупова и конференција. Од објављених радова издвајамо укупно 8 најрелевантнијих за докторску дисертацију, два рада у часописима категорије М24, три рада у истакнутим домаћим научним часописима (М51), као и три рада категорије М 14 у тематским зборницима.

Библиографија објављених ауторских научних радова кандидаткиње Данице Јеротијевић Тишма према категоризацији Матичног одбора за језик и књижевност и Министарства за просвету, науку и технолошки развој Републике Србије:

- Danica Jerotijević Tišma, Serbian EFL Teachers and Learners' Attitudes to Peer Assessment and the Comparison of Teacher and Peer Speaking Assessment Scores. *Nastava i vaspitanje*. LXV 2/2016. UDK - 371.26-057.874 371.3::811.111 ISSN 0547-3330 COBISS.SR-ID 6026754 DOI: 10.5937/nasvas1602379J. Pedagoško društvo Srbije, Beograd. 379-393. **M24**
- Danica Jerotijević Tišma, Improving Listening Comprehension Skills Relying on Metacognitive Strategies – Focus on Vocabulary and Specific L2 Instruction. *Zbornik Instituta za pedagoška istraživanja*. 48/2. Институт за педагошка истраживања, Београд. 2016. 301–320. ISSN 0579-6431 УДК . 371.3::811.111 159.922.72.072-057.874(497.11) 37.02-057.874 COBISS.SR-ID 228350220 DOI: 10.2298/ZIPI1602301J **M24**
- Danica Jerotijević Tišma, The Perception and Production of English Intonation by Serbian EFL Learners: the Effect of Audio-visual Training and Explicit Instruction, *Radovi Filozofskog fakulteta*, br. 17, ISSN 1512-5858, COBISS.BH-ID 7948294, UDK 811.111'243, DOI 10.7251/RAD1715221J, Univerzitet u Istočnom Sarajevu, 221-241, Pale 2015. **M51**
- Danica Jerotijević, „The Auditory Distance Model in the Acquisition of Interdental Fricatives: An Example of Serbian Interlanguage Phonology“, *Radovi filozofskog fakulteta*, br. 15., knjiga 1, ISSN 1512-5858, UDK 811.111'243:811.163.41'34 DOI 10.7251/RFFP15131285J, COBISS.BH-ID 7948294, Filozofski fakultet Pale, Univerzitet u Istočnom Sarajevu, 2013., 285-299. **M51**
- Danica Jerotijević Tišma, „Problem prevođenja okazionalizama sa engleskog na srpski jezik“, *Radovi filozofskog fakulteta*, UDK 811.111'373.45, DOI 10.7251/RFFP16141537J, ISSN 1512-5858, COBISS.BH-ID 7948294, Filozofski fakultet, Univerzitet u Istočnom Sarajevu, 2014., 537-554. **M51**
- Danica Jerotijević Tišma, „Uticaj transfera, individualnih sklonosti i vrsta testova na usvajanje engleskih nazala kod srpskih učenika“, Zbornik radova sa naučnog skupa *Jezik, književnost, umetnost*, održanog 24-25. oktobra, 2014., Filološko-umetnički fakultet, Univerzitet u Kragujevcu, 2015., 811.111-057.874(497.11) 811.111'355, ISBN 978-86-85991-79-0, COBISS.SR-ID 218279692, 417-432. **M14**
- Danica Jerotijević Tišma, „Mondigrini i englesko-srpska međujezička percepcija“, Zbornik radova sa VIII međunarodnog naučnog skupa *Srpski jezik, književnost umetnost* održanog 25-26. oktobra, 2013., 371.333::811.111(497.11Kragujevac) 811.111'342.2, ISBN 978-86-85991-64-6, COBISS.SR-ID 210700300, Filološko-umetnički fakultet, Univerzitet u Kragujevcu, 2014. 421-432. **M14**
- Danica Jerotijević Tišma, Investigating the Time Factor in the Acquisition of English Word Stress Patterns by Serbian EFL Learners, Zbornik radova sa konferencije *Jezik, književnost, vreme*, održane 22-23. aprila 2016., ISBN 978-86-7379-446-4, COBISS.SR-ID 222937612, UDC 811.111'342.8:371.3, Departman za anglistiku, Filozofski fakultet, Univerzitet u Nišu, 431-444, Niš 2017. **M14**

VI Закључак и препорука

Докторска дисертација Данице Јеротијевић Тишма представља оригинални и врло квалитетан, темељан и обухватан научни рад, који нуди аутентични научни допринос у области англистичке фонетике, примењене лингвистике и наставе енглеског као страног језика. Резултати емпиријског истраживања, као и запажања и закључци које кандидаткиња изводи дају значајан допринос разумевању процеса фонетско-фонолошког развоја консонанског система у међујезику српских ученика енглеског као страног језика.

Стога са задовољством предлажемо Наставно-научном већу Одсека за филологију Филолошко-уметничког факултета и Већу за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у

Крагујевцу да прихавате позитивну оцену докторске дисертације Данице Јеротијевић Тишма и кандидаткињи одобре јавну одбрану доктората пред комисијом која подноси извештај.

Београд, 05.09.2017.

КОМИСИЈА

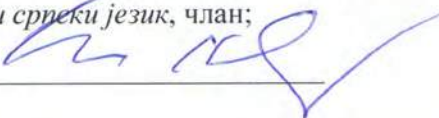
1. др Биљана Чубровић, ванредни професор, Филолошки факултет Универзитета у Београду, ужа научна област *Англистика*, председник;

_____

2. др Маја Марковић, ванредни професор, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду, ужа научна област *Англистика*, члан.

_____

3. др Милош Ковачевић, редовни професор, Филолошко-уметнички факултет Универзитета у Крагујевцу, уже научне области *Теоријске лингвистичке дисциплине* и *Савремени српски језик*, члан;

_____